

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

28 oktober 2025

Eindtermijn

28 oktober 2025

Onderwerp

Vaststelling Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026

Advies

1. Vast te stellen het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026;
2. Te bepalen dat het besluit tot vaststelling van het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026 gepubliceerd wordt in het Provinciaal Blad;
3. Vast te stellen het subsidieplafond 2026 op € 3.466.074 voor de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2025.
4. Te bepalen dat het besluit tot vaststelling van het subsidieplafond 2026 gepubliceerd wordt in het Provinciaal Blad;
5. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten, waarmee de Staten worden geïnformeerd over het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026 en de vaststelling van het subsidieplafond voor 2026;
6. Vast te stellen de publiekssamenvatting behorende bij de besluiten tot vaststelling van het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

1. GS-brief aan PS Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026
2. Besluit Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026
3. Besluit Subsidieplafond 2026 Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2025

1 Toelichting voor het College

Jaarlijks stellen GS het Maatregelenpakket erfgoedlijnen vast op advies van de erfgoedtafels. Het voorstel is om het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026 vast te stellen. In het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026 staan alle projecten, aanvragers, bedragen en prestaties benoemd waarvoor subsidie kan worden aangevraagd met de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2025.

Sinds 2012 werkt de provincie aan het ontwikkelen van zeven erfgoedlijnen met zo'n 300 partners, die zijn georganiseerd in de erfgoedtafels. Deze zeven erfgoedlijnen zijn: Atlantikwall, Historisch Haringvliet, Landgoederenzone, Neder-Germaanse Limes, Oude Hollandse Waterlinie, Trekvaarten en Maritieme Industrie (als doorontwikkeling van de Waterdriehoek). Iedere erfgoedtafel heeft een ambitie vastgesteld voor de eigen erfgoedlijn en een daarbij aansluitend afwegingskader voor de beoordeling van projecten. Op deze manier maken de erfgoedtafels jaarlijks een onderbouwde selectie van projecten die als advies aan GS wordt voorgelegd. De erfgoedtafels hebben in augustus en september 2025 hun adviezen uitgebracht over de projecten voor opname in het Maatregelenpakket erfgoedlijnen Zuid-Holland 2026. De uitkomst van genoemde adviezen zijn verwerkt in, en in overeenstemming met, voorliggend voorstel.

Het is van belang om met de erfgoedlijnen maatschappelijk relevant te blijven voor de (toekomstige) inwoners en bezoekers van Zuid-Holland. Voor hen ontwikkelen we de erfgoedlijnen. Dit betekent iets voor de keuze van de verhalen die we vertellen, de manier waarop we ze vertellen, welke doelgroepen we bereiken en hoe we ons instrumentarium inzetten. In de geplande GS-besluitvorming zijn de resultaten van de herijking van de erfgoedlijnen eveneens verwerkt. Zie hiervoor de doorontwikkeling van de erfgoedlijn Waterdriehoek in de erfgoedlijn Maritieme Industrie en de uitbreiding van de erfgoedlijn Trekvaarten met de waterlijnen Leiden-Utrecht en Gouda-Amsterdam.

De erfgoedlijnen hebben een sterke relatie met water en groen, nationale parken, recreatie, toerisme, sport, gezondheid, verstedelijking, infrastructuur, energie en ruimte.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 4.028.471
Programma	: Ambitie 4 – Een welvarend Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Voor de erfgoedlijnen is een totaal budget beschikbaar van € 4.028.471. Dit budget bestaat uit:

- € 1.123.471 voor restauratie van rijksmonumenten binnen de erfgoedlijnen (gedecentraliseerde rijksmiddelen / structureel)
- € 2.905.000 ontwikkelbudget erfgoedlijnen (structureel)

Met dit voorstel wordt het subsidieplafond vastgesteld op € 3.466.074. Dit plafond is deel van het totaalbedrag (€ 4.028.471). Het plafond is opgebouwd uit een deel ontwikkelbudget (€ 2.342.603) en een deel restauratiebudget voor rijksmonumenten binnen de erfgoedlijnen (€ 1.123.471). De overige middelen worden ingezet voor opdrachten (€ 437.397) en voor een bijdrage aan Werelderfgoed Kinderdijk (€ 125.000).

Dekking vindt aldus plaats binnen de in de begroting beschikbare middelen 2026 voor erfgoedlijnen (doel 4.2.3).

Juridisch kader

Het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026 hangt samen met de Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2025. Met deze subsidieregeling kunnen uitsluitend subsidies worden verleend aan de projecten uit het Maatregelenpakket erfgoedlijnen. Het betreft een gesloten regeling.

Uit een eerste globale toets van de projecten uit het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026 is gebleken dat er geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun. Naar verwachting valt een klein aantal projecten onder de Algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV) onder de categorie steun voor cultuur en instandhouding van het erfgoed en het Monumentenkader. Dit betekent dat deze subsidies ter kennisgeving worden verstuurd aan de Europese Commissie. De projecten worden uitgebreid getoetst op staatssteunregels en andere geldende wet- en regelgeving op het moment dat de subsidieaanvraag is ingediend.

De aanvragen die worden gedaan in het kader van het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026 vallen onder de 'nieuwe' Algemene subsidieverordening (Asv) en de 'nieuwe' Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2025, beide vastgesteld in 2025.

2 Voorafgaande besluitvorming

- Omgevingsvisie: Ontwikkelen en beleefbaar maken van erfgoedlijnen
- Coalitieakkoord Krachtig Zuid-Holland
- Kadernota provincie Zuid-Holland 2026 (pzh-2025-868597218)
- Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland 2025 (pzh-2024-862271924)

3 Proces

Met bijgaande GS-brief worden PS geïnformeerd over het GS-besluit tot vaststelling van het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026 en het bijbehorende subsidieplafond. Na vaststelling door GS, worden deze gepubliceerd in het Provinciaal Blad. Na deze publicatie kunnen subsidieaanvragen gedurende een indieningstermijn van zes weken worden ingediend in november en december 2025.

4 Participatie en rolneming

De provincie Zuid-Holland heeft een verbindende rol bij het ontwikkelen van erfgoedlijnen. Daarbij gaat het om het beschermen, beleven en benutten van het betreffende erfgoed. Het ontwikkelen van erfgoedlijnen is een complexe opgave die de provincie samen met andere partijen realiseert. Er wordt in co-creatie samengewerkt met vele in- en externe partijen, waaronder de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), gemeenten, maatschappelijk middenveld, vrijwilligers, ondernemers en onze boekjaarinstellingen zoals Erfgoedhuis Zuid-Holland en Probiblio.

Rond elke erfgoedlijn is een erfgoedtafel gevormd, waar deze partijen in wisselende samenstelling actief deelnemen. De erfgoedtafels staan open voor iedereen en worden voorgezeten door onafhankelijke voorzitters. De provincie is ambtelijk vertegenwoordigd in deze erfgoedtafels. Jaarlijks heeft de gedeputeerde een intervisieoverleg met de voorzitters van de erfgoedtafels. Op basis van de

ambitie en met behulp van het afwegingskader geven de erfgoedtafels een zwaarwegend advies aan de provincie over de te subsidiëren projecten. Op basis van deze adviezen stellen GS het Maatregelenpakket erfgoedlijnen vast. De deelnemers aan de erfgoedtafels realiseren zelf cofinanciering voor de uitvoering van de projecten. Naast geldelijke cofinanciering wordt ook de inzet van vrijwilligers (à € 35 p/uur) gezien als cofinanciering en als zodanig meegewogen in de projectbeoordeling.

5 Communicatiestrategie

Erfgoedlijnen worden breed gedragen door vele partijen in de provincie Zuid-Holland en lenen zich daarom goed voor positieve communicatie over de rol van de provincie, samen met partners, bij het beschermen, beleefbaar maken en benutten van erfgoed.

Er wordt een nieuwsbericht verstuurd over het besluit tot vaststelling van het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026. De erfgoedtafels worden geattendeerd op dit nieuwsbericht. Daarnaast wordt over de besluiten bericht via sociale media en de website van de provincie. Tevens wordt het besluit gepubliceerd in het Provinciaal Blad. Dit is van belang omdat publicatie hiervan betekent dat de subsidieaanvraagtermijn gaat lopen voor de aanvragers en projecten die opgenomen zijn in het Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2026.